

Posudek na diplomovou práci Bc. Adama Prentise

“The Fictional Man: Ned Kelly in Peter Carey’s *True History of the Kelly Gang* in Comparison with Older Portrayals”

Bc. Adam Prentis si jako téma diplomové práce zvolil analýzu četných charakterových rysů a proměn hlavní postavy románu australského prozaika Petera Careyho *True History of the Kelly Gang*. Osobnost Neda Kellyho, skutečné historické postavy, je nahlížena zejména skrze románovou optiku, jelikož jak diplomant dokazuje, bylo již za jeho života krajně obtížné, ba přímo nemožné, odlišit reálné události od smyšlených a různě přibarvených historek ventilovaných v tehdejším tisku a románové tvorbě. Jako velmi důležitý faktor je ozančena pozice Neda Kellyho coby národního symbolu a zároveň zosobnění ideálu mužnosti. Ned Kelly je tak nazírán jako emblematický nositel konstituujících se pilířů australské národnosti, i přesto nebo právě proto, že jeho osobnost je plná paradoxů: Ned Kelly je zároveň postavou historickou i fiktivní a tyto dvě její součásti jsou organicky propojeny do takové míry, že již není možné je separovat. Ned Kelly je národním hrdinou a symbolem australské identity, přestože se jedná o bytost, která za svého života jednala v rozporu se zákonem a ať už z vlastní vůle či z cizího přičinění zmařila mnoho lidských životů. Ke studiu vývoje jednotlivých osobnostních aspektů postavy Neda Kellyho, jež diplomant činí za přispění metody literární komparace, využívá jejich starších vypodobnění v díle Maxe Browna *Australian Son* (1948) a díle J.J. Kennealyho *The Complete Inner History of the Kelly Gang and their Pursuers* (1929).

Úvodní, teoretická část práce popisuje širší kontext vybraných děl, přičemž stručně nastiňuje problematiku koloniální a postkoloniální literatury, roli jazyka z hlediska postkoloniální teorie a symboliku odporu spjatou s utvářením národa. Nastíněn je koncept a kritéria mužnosti zejména z pohledu západní kultury. Diplomant rovněž otevírá otázku role Neda Kellyho v koloniálním a postkoloniálním kontextu. Na tomto místě je třeba vyzdvihnout zdařilý výběr sekundární literatury, se kterou Bc. Adam Prentis erudovaně pracuje.

Hlavní těžiště diplomové práce tvoří její praktická část, věnovaná podrobné komparaci a analýze jednotlivých autorem vytyčených klíčových bodů, které blíže specifikují a podrobněji rozdělují různé polohy románové postavy Neda Kellyho. Jednotlivým prvkem je pochopitelně sám hlavní protagonista, který je nazírán z pozice jednotlivých vývojových etap, jenž nabízí náhled na psychologickou ontogenezi Neda Kellyho coby dítěte, mladíka a dospělého. Zároveň diplomant zohledňuje i kritérium jednotlivých společenských rolí a zobrazuje Neda Kellyho coby syna, manžela, viníka i oběť a přechází až do metafyzické sféry, se kterou jsou některé aspekty života Neda Kellyho spjaty.

Román Petera Careyho představuje asi nejkomplexnější náhled na osobnost Neda Kellyho a charakteristiky, které jsou mu zde přisouzeny vnímá Bc. Adam Prentis jako proto-australské, zároveň však poukazuje na jeho roli coby živoucího zosobnění legendy. J.J. Kennealy, autor který byl v reálném čase skutečným Nedovi Kellymu nejbližší, svého protagonistu idealizuje překvapivě nejvíce. Pozdější ztvárnění Maxe Browna a Petera Careyho neztrácí

oslavný tón, ale spíše než idealizovanou modlu prezentují sice výjimečného, leč chybujícího muže.

V závěru autor diplomové práce přistupuje k finální komparaci zásadních charakterových rysů, které Nedovi Kellymu přiřadili jednotliví autoři. Pojetí hlavního hrdiny se liší, nicméně, všechny tři romány se shodují v zásadních bodech určujících život Neda Kellyho: jeho nespravedlivé pronásledování, silné rodinné pouto rodiny Kellyových, hluboce zakořeněná katolická víra, mužnost a odolnost, odvaha tváří tvář utrpení a pohaně, tichá podpora lidu a všeobecný odpor ke zhýralému, uzurpujícímu policejnímu sboru. Autor diplomové práce na základě existence těchto styčných bodů přichází s tvrzením, že existuje cosi jako esence či hlubší struktura Neda Kellyho, kterou je možno postupně odkrývat za přispění pečlivé analýzy a neustálého porovnávání jednotlivých pramenů. Existence takovéto esence by byla ovšem značně problematizována, pokud by došlo na komparaci pramenů historických a pramenů fiktivních. Jako důkaz nemožnosti dosažení pevného dna v takovém případě diplomant uvádí např. neschopnost natočit definitivní filmovou verzi života Neda Kellyho. V závěru práce je konstatována zásadní role uchopení a způsobu literárního ztvárnění pro chápání postavy natolik mytizované jako byla a je ta Neda Kellyho. Zároveň diplomant dochází ke zjištění, že mytologizující tendence nerostou v čase, jak by se dalo předpokládat, ale naopak, že v některých svých aspektech je novodobý portrét Neda Kellyho od Petera Carreyho jistě bližší pravdě než heroizující pokusy J.J. Kennealyho.

Diplomová práce je po stránce jazykové a stylistické téměř bezchybná. Autor využívá celou škálu bohatých výrazových prostředků ke zdůraznění nuancí a odstínění jednotlivých zkoumaných vlastností. Místy je tak překročena hranice akademické práce a převažují znaky svébytného literárního díla.

Při obhajobě se autor diplomové práce zaměří na následující otázky:

- 1) Podle kterých kritérií diplomant vybíral jednotlivé role a vývojové stupně postavy Neda Kellyho, které použil jako výchozí body komparace?
- 2) Autor diplomové práce přes své tvrzení, že: "the purpose of this work lies more in the analysis of a fascinating developmental tendency – one of history turning to myth, fact into fiction..." (str.8) téměř okamžitě dochází ke konstatování nemožnosti oddělení faktů a fikce a tím pádem i procesů spjatých s jejich přeměnou. Je možné toto tvrzení stručně okomentovat?
- 3) Kapitola teoretické části věnovaná konceptu mužnosti je nazvána "Masculinity in Western Culture" a staví zejména na díle Christophera E. Forda *Masculinity in the Modern West* a též díle *Manhood in the Making: cultural concepts of Masculinity* autora Davida Gilmora. Zejména kritéria Christophera E. Forda jsou spjata s kontextem západní kultury a společnosti, což poněkud problematizuje diplomantovo pozdější tvrzení, že Austrálie je vynikajícím příkladem společnosti stojící na hranici mezi evropskými kořeny a identitou svého vlastního, vzdáleného kontinentu.
- 4) Mezi jednotlivé aspekty života Neda Kellyho jistě patří známý koncept "mateship", kterému se diplomant velice stručně věnuje v podkapitole 1.1.4. Je možné ve stručnosti popsat tento aspekt s přihlédnutím k jeho důležitosti v jednotlivých románech?

Z výše uvedených důvodů práci doporučuji k obhajobě a navrhuji hodnocení **výborně**.

V Praze 10.1. 2013

.....
PhDr. Tereza Topolovská
oponent práce

Za předpokladu, že diplomant svou práci rozšíří o příslušné kapitoly věnované tématům nastíněným komentáři a též otázkami k obhajobě, je možné práci předložit též coby rigorózní.

Poznámky a komentáře určené k rozšíření práce na rigorózní:

- 5) Přesto, že se diplomant hned v úvodu poměrně zdařile vyrovnává s ožehavou problematikou kolonialismu a postkolonialismu, jakož i koloniální a postkoloniální literatury, nekonstatuje spojitosti mezi historií koloniální Austrálie a vývojem zdejší svěbytné literární tradice, jež byla od počátku pevně spjatá s tematikou trestanců a deportace (např. román s autobiografickými prvky autora Henryho Saveryho z roku 1830 *Quintus Servinton*). Kořeny problematiky uzurpující, svévolné, kruté a elitářské policejní moci na straně jedné a chybujících a společností odsouzených lidských bytostí na straně druhé sahají hluboko do koloniální minulosti Austrálie a do jisté míry hrála i roli při vytváření mýtu Neda Kellyho.
- 6) Co se primární literatury týče, bylo by velice zajímavé a pro práci jistě i přínosné zakomponovat nějaký heterogenní prvek, který by ilustroval přítomnost podobných kulturních fenoménů v jiných kulturách a literaturách, zejména příkládá-li diplomant takovou pozornost konceptu mužnosti (např. Michael Ondaatje: *The Collected Works of Billy the Kid*).
- 7) Velice plodným prvkem, který diplomant zmiňuje, je pohled domorodého obyvatelstva Austrálie na Neda Kellyho. Z toho hlediska je pak poměrně překvapivé, že v kontextu " přestálého utrpení", které je jakýmsi iniciačním rituálem mužnosti, diplomant nezmiňuje tzv. Walkabout.